

Klachtenummer 2010 N-35 Agressie en geweld. Optreden school tegen pestgedrag. Klacht gegrond.

Advies LKC KO van 27 januari 2011

De school is te soft opgetreden tegen pestgedrag. Ten aanzien van ordeverstoring in de klas door leerlingen heeft de school geen daadkracht getoond door in te grijpen. De school heeft strafmaatregelen niet consequent doorgevoerd.

De klacht is ingediend door A, klagster, moeder van de minderjarige B, leerling van de basisschool C, gericht tegen D, algemeen directeur en E, directeur van basisschool C.

Inhoud van de klacht

Basisschool C is te soft opgetreden tegen pestgedrag.

Leerlingen hebben de orde verstoord in de klas. Ten aanzien daarvan heeft de school geen daadkracht getoond door in te grijpen. De school heeft strafmaatregelen niet consequent doorgevoerd.

B is tot 1 augustus 2010 leerling geweest van basisschool C. Vanaf groep 6 ontstond er pestgedrag tegen B. Klagster heeft daarover diverse gesprekken gevoerd met de betrokken leerkrachten. Er volgden gesprekken van de school met de desbetreffende leerlingen en hun ouders. Het pestgedrag richtte zich niet alleen op B maar ook op een enkele andere leerling. Tot groep 8 is dit pestgedrag nog enigszins beheersbaar gebleven. Het schooljaar 2009-2010 werd echter een jaar waarin groep 8 onbeheersbaar bleek. Het pestgedrag tegen B werd grimmiger. Het groepje leerlingen dat pestte had een eigen taalcode. Bepaalde woorden werden constant genoemd en de betekenis van deze woorden sloeg op B. Hiermee werden gemene dingen bedoeld omtrent haar ontluikende lichaamsvormen. Voor B betekende dit een onzekere en verdrietige periode. Ook werd haar de weg door de hekopening van het schoolplein versperd als zij naar huis wilde gaan. In de klas werd er onder de tafel geschopt en kreeg B elke keer bij het langslopen een duw in haar rug. Het beleid op basisschool C is altijd geweest dat de leerling dit soort dingen bij de leerkracht meldt. Dit deed B dan ook veelvuldig. Maar vaak had de leerkracht het niet gezien.

De ouders van B hebben haar zoveel mogelijk ondersteund door haar aan te zetten om voor zichzelf op te komen. Hiervoor hebben zij tot tweemaal toe professionele hulp ingeroepen. B gedroeg zich namelijk niet erg weerbaar.

In de klas gebeurde nog veel meer, het groepje dat pestte hield elkaar de hand boven het hoofd, waardoor de schuld meestal in het midden bleef. Leerlingen werden tegen elkaar opgezet. Enkele leerlingen waren hier erg goed in en er ontstonden soms zelfs dreigingen van geweld door oudere jeugd uit de buurt, die leerlingen op ging staan wachten op het schoolplein. Klagster heeft de betrokken leerkracht daarvan destijds op de hoogte gebracht. Inmiddels was groep 8 behoorlijk onhoudbaar geworden. De leerkracht was al enkele malen huilend de klas uitgelopen. Een leerling ondernam tegen een bepaalde leerkracht acties die buiten proportie waren. Deze leerling begon ook lichamelijk vervelend te worden tegen B. Het ging B te ver dat hij een sneeuwbal met zand in haar trui duwde. Zij vocht terug. Ondanks het beleid werd dit voor deze ene keer door de directie van de school toegejuicht. De desbetreffende leerling kon dit niet goed verteren en werd aangemoedigd door 'zijn' groepje 'vrienden' om dit niet te pikken van een meisje. Die dag liep er vanwege de dreiging na schooltijd een leerkracht met B mee richting haar ouderlijk huis. Omdat B dicht bij de school woont richtte de desbetreffende leerling zich met sneeuwballen op de ramen van haar huis. Hij stond B uit te dagen naar buiten te komen.

De ouders van B hebben diverse gesprekken gehad met de directie van de school. Het beleid

was: B zou de jongens negeren en degene die pestte werd gesommeerd B met rust te laten. Omdat de school inmiddels al 3 jaar meerdere gesprekken had gevoerd met degenen die pestten vroeg klaagster wat er zou gebeuren als dit gedrag bleef doorgaan. Een directielid heeft tegen klaagster gezegd dat het niet mogelijk was om een leerling in de leeftijdscategorie waarvan sprake was te schorsen. Klaagster heeft aangegeven dat zij geen vertrouwen meer had in het beleid van de school en dat zij vreesde dat haar dochter thuis kwam te zitten. De school heeft klaagster aangeraden in de richting van haar dochter wel vertrouwen uit te stralen.

Hierna volgde er een nog spannender periode, waarin B door de bewuste leerling tijdens het schoolkwartier behoorlijk werd geïntimideerd. Omdat de ouders van B uitkijken op het schoolplein zagen zij hoe vaak dit gebeurde. Tevens zagen zij dat de leerkrachten de bewuste leerling geen seconde uit het oog verloren. Toch werden er ballen in het gezicht van B gegooid die met 'per ongeluk' werden afgedaan. Ook werd zij via msn gepest. B voelde zich niet erg gesteund door school. Zij had regelmatig geen zin meer om naar school te gaan en zij was dikwijls verdrietig. Als zij zich niet rechtvaardig behandeld voelde, liep zij vaak naar huis. De ouders van B hebben haar daarop aangesproken en zij hebben haar aangemoedigd dit anders aan te pakken.

In de periode na het schoolkamp ging het pestgedrag door. De directie dreigde regelmatig met uitsluiting van leerlingen voor de eindmusical. Tijdens de sportdag escaleerde het weer: B werd geslagen door de bewuste leerling en weer sloeg zij terug. B is daarna zeer overstuurd weggelopen en klaagster werd aangeraden B die dag verder thuis te houden. B zat er destijds aardig doorheen. Klaagster heeft haar dochter ongeveer vier dagen thuisgehouden om haar bij te laten komen van alle ellende en haar de tijd te geven zich met frisse moed schrap te zetten voor de rest van het schooljaar. B heeft de spelletjesdag die week overgeslagen, wat haar onverschillig liet. Dit bevestigt dat degene die het slachtoffer is thuis zit en degene die begint met slaan op school blijft. Dat is erg frustrerend en de omgekeerde wereld.

Vanwege wangedrag tijdens het oefenen voor de eindmusical mochten drie leerlingen niet meedoen aan de uitvoering. Dit was terecht omdat er al zo vaak was gewaarschuwd. Toch vond de school het nodig om op de dag van de eindmusical plotseling een leuke afsluiting in te lassen voor alle leerlingen. De leerlingen gingen naar de klimmuur om de verjaardag van de leerkracht te vieren. Klaagster waardeert de intentie om de basisschoolperiode leuk af te ronden, maar kreeg wel de indruk dat het de straf moest verzachten.

De avond waarop de eindmusical plaatsvond las E een brief voor van D. Daarin stond dat de geschorste leerlingen toch toegelaten werden om bij de afsluiting van de musical en aansluitend de disco aanwezig te zijn. In de brief stond ook dat de leerkrachten hier sceptisch tegenover hadden gestaan. In een gesprek op 30 juni 2010 heeft klaagster van E vernomen dat zij in de beslissing tot herroeping van de opgelegde sancties door D is overruled.

De avond van de eindmusical is voor B heel vervelend afgelopen. Nadat B afscheid had genomen van haar leerkracht en zij met haar ouders naar huis was gelopen beseft zij dat haar tas met musicalspullen op school was blijven liggen. B is daarop terug naar school gelopen om haar spullen op te halen. Daar aangekomen kwam B één van de jongens die pestten tegen. Deze jongen vond het nodig haar een duw te geven. B heeft een duw teruggegeven en werd toen door de betreffende jongen hard tegen de muur en naar beneden geduwd. B is daarop door leerkrachten meegenomen. De moeder van de jongen heeft B er vervolgens van beschuldigd dat zij degene was die altijd begon.

Geschrokken van de verwondingen die B had opgelopen is haar vader naar het schoolplein gelopen. Hij heeft de bewuste jongen verontwaardigd verteld over de lelijke schaafplekken op B's rug en arm. Dit leverde met veel kabaal een grote mond op van de moeder van de jongen. Basisschool C heeft geen daadkracht getoond. De school heeft keer op keer met de zich misdragende leerlingen gesprekken gevoerd en nagelaten op te treden door zwaardere sancties

op te leggen. Bovendien is de school niet consequent opgetreden door de straffen die zij eindelijk heeft opgelegd weer te ontcrachten. De straffen zijn namelijk voor en deel ingetrokken en niet goed uitgevoerd door toe te staan dat de gestrafte leerlingen op de bewuste avond langer konden blijven dan 21.30 uur, het vooraf afgesproken tijdstip van vertrek.

Het oordeel van de Commissie

Voor de Commissie is het volgende in voldoende mate komen vast te staan.

E is vanaf maart 2009 directeur van basisschool C en is 3 tot 4 dagdelen per week op de school aanwezig. Kort na haar aantreden heeft E een nieuw pestprotocol ingevoerd. De leerlingen van groep 8 veroorzaakten in het verleden al problemen door ongewenst gedrag. Het gaat om een kleine school met 100 leerlingen en 5 groepen. Gedurende het schooljaar 2009-2010 heeft mevrouw E met diverse leerlingen maandelijks gesprekken gevoerd vanwege hun gedrag of leerresultaten. Eind januari 2010 heeft E voor het eerst een gesprek met B gevoerd over haar welbevinden op school. Daarna heeft zij regelmatig gesprekken gevoerd met B om haar te helpen. In totaal heeft zij in het schooljaar 2009-2010 zeven gesprekken met B gevoerd.

Voor zover de pesterijen werden waargenomen heeft de school de desbetreffende leerlingen daarop aangesproken. In enkele gevallen is getracht om met een positieve aanpak - met behulp van zogeheten sterformulieren - het gedrag van de leerlingen te beïnvloeden.

Aan groep 8 is in het schooljaar 2009-2010 extra begeleiding door de Intern begeleider en X gegeven. Bij sommige leerlingen is ongeveer wekelijks contact geweest van de leerkracht met de ouders over het gedrag van hun kind. Aan bepaalde leerlingen zijn sancties in het vooruitzicht gesteld en opgelegd. Dat hield in dat aan bepaalde leerlingen gele kaarten zijn uitgedeeld met als straf dat deze leerlingen een week hebben moeten nablijven en strafwerk hebben moeten maken.

Vanwege ernstig ordeverstoring gedrag heeft de school, op basis van eerdere afspraken en waarschuwingen, in juni 2010 besloten een drietal leerlingen uit groep 8 niet te laten deelnemen aan de eindmusical en op de afscheidsavond van groep 8 niet toe te laten tot de uitvoering van de musical en tot de disco.

D heeft daarover gesprekken gevoerd met E en de ouders van één van de bewuste leerlingen. Om redenen van onderwijsinhoudelijke en pedagogische aard heeft D besloten dat de bewuste leerlingen onder strikte voorwaarden voor een bepaald gedeelte van de slotavond alsnog werden toegelaten. Uitgaande van het gelijkheidsbeginsel heeft hij de beslissing genomen tegemoet te komen aan de behoefte van de gestrafte leerlingen om op een passende manier een belangrijke fase van hun leven af te sluiten. Het door D genomen besluit hield in dat de desbetreffende leerlingen na afloop van de musical werden toegelaten voor de korte presentatie ter gelegenheid van het afscheid dat verzorgd werd door de oudervereniging en aansluitend de disco.

Op het voorstel om de bewuste leerlingen aan een gedeelte van de afscheidsavond te laten deelnemen is door het team van de school met reserve gereageerd.

Aan het eind van de afscheidsavond is B met haar ouders omstreeks 22.00 uur naar huis vertrokken. Korte tijd later is B de school weer ingelopen omdat zij haar tas had vergeten. Een van de uitgesloten leerlingen heeft haar tegen een muur geduwd. Het is tot een handgemeen gekomen, waar zich later ook ouders verbaal in hebben gemengd. Enkele leerkrachten en ouders hebben geïntervenieerd in het conflict door bemiddelende en corrigerende acties.

De Commissie ziet de klacht tegen deze achtergrond.

Het eerste en het tweede onderdeel van de klacht hebben betrekking op het optreden van de school ten aanzien van pestgedrag en de ordeverstoringen in de klas. De Commissie behandelt deze onderdelen van de klacht vanwege hun onderlinge samenhang gevoegd.

De Commissie constateert dat de situatie in de desbetreffende groep in de voorafgaande jaren vanwege pestgedrag en ordeverstoringen al moeilijk was. E heeft kort na haar aantreden in maart 2009 een nieuw pestprotocol ingevoerd. Vanwege de al vastliggende afspraken ten aanzien van de formatie voor het schooljaar 2009-2010 heeft E geen speelruimte gehad ten aanzien van een eventuele splitsing van groep 8 of toewijzing van de leerkracht aan de groep. Tussen partijen is niet in geschil dat de school met diverse middelen intensief en constant heeft gewerkt aan verbetering van de negatieve sfeer in de groep. Partijen verschillen van mening over de vraag of de situatie, waarvan in groep 8 sprake is geweest, het treffen van zwaardere strafmaatregelen zoals het formeel schorsen van leerlingen rechtvaardigde. De regelingen van basisschool C voorzien in een dergelijke sanctie.

Klaagster heeft onweersproken gesteld dat E in juni 2010 heeft laten blijken dat zij het anders had aangepakt en eerder had ingegrepen als zij de leerlingen uit groep 8 eerder zou hebben gekend. In een gesprek van klaagster met E eind augustus 2010 is door haar gezegd dat het een zeer vervelend schooljaar was geweest en dat zij een situatie zoals die zich in groep 8 heeft voorgedaan in haar langdurige onderwijsloopbaan niet eerder had meegemaakt. In haar verweerschrift heeft E aangegeven dat het haar in een periode van 18 maanden niet gelukt is de sfeer in groep van B te herstellen. D spreekt in zijn verweerschrift over ernstig ordeverstoringend gedrag door een groepje zich misdragende leerlingen.

E heeft niet weersproken dat de dochter van klaagster jarenlang het slachtoffer is geweest van een structureel pest- en/of bedreigingsprobleem.

Naar het oordeel van de Commissie heeft de school te tolerant gestaan ten opzichte van het emotionele en fysieke geweld dat zich in de groep van B langdurig heeft voorgedaan. De school heeft daardoor bijgedragen aan een negatieve sfeer voor B op school, hetgeen bij haar psychische problemen heeft veroorzaakt. Haar ouders hebben daarvoor professionele hulp moeten inroepen.

De Commissie acht het eerste en het tweede onderdeel van de klacht mitsdien gegrond.

Het derde onderdeel van de klacht behelst dat de strafmaatregel die uiteindelijk aan een drietal leerlingen van groep 8 is opgelegd niet consequent is doorgevoerd. De maatregel is door D ontkracht in die zin dat de leerlingen die van deelname aan de slotavond waren uitgesloten alsnog zijn toelaten tot de afsluiting van de musical en tot de disco. De school heeft vervolgens in overleg met D toegestaan dat de bewuste leerlingen langer zijn gebleven dan het afgesproken tijdstip van vertrek.

Partijen verschillen er niet over van mening dat het besluit van D voor B een vervelende nasleep heeft gekregen.

De heeft als belangrijkste reden voor zijn besluit aangevoerd dat de bewuste leerlingen de gelegenheid dienden te krijgen op gepaste wijze met hun klasgenoten een belangrijke fase van hun leven af te sluiten.

Deze redengeving acht de Commissie in de omstandigheden waarvan sprake is geweest onvoldoende om het besluit te kunnen dragen de gestrafte leerlingen alsnog toe te laten tot een gedeelte van de slotavond.

De Commissie verklaart dit onderdeel van de klacht dan ook gegrond.